

АКАДЕМИЯ ЗА МУЗИКАЛНО, ТАНЦОВО И ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО
„ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“ – ПЛОВДИВ

ФАКУЛТЕТ „МУЗИКАЛНА ПЕДАГОГИКА“

КАТЕДРА „КЛАСИЧЕСКО И ПОП И ДЖАЗ ИЗПЪЛНИТЕЛСКО ИЗКУСТВО“

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по дисциплината

СОЛФЕЖ II

Образователно-квалификационна степен: „Бакалавър“, форма на обучение: редовно
Към специалност: „Изпълнителско изкуство“

ИЗГОТВИЛ: доц. д-р М. Богданова

АНОТАЦИЯ

Основна задача на музикално-теоретичната и музикално-практическата дисциплина „Солфеж“ е чрез развиването на активен музикален слух да способства за формирането на всестранно развит музикант – изпълнител, творец, педагог. Чрез дисциплината солфеж се формират *различните категории музикален слух* (мелодичен, хармоничен, полифоничен, тембров), развиват се *основните музикални способности* (ладов усет, метроритмичен усет и музикално-слухови представи). През курса на обучение се осъществява музикално-слухово развитие, необходимо за учебната работа по специалните и музикално-теоретичните дисциплини. Работата е насочена към формиране и свободно използване на външни и вътрешни музикално-слухови представи, към активизиране на вътрешния слух, към разширяване обема и трайността на музикалната памет, към изграждане на цялостния музикално-мисловен процес, необходим в практиката на всеки музикант.

Обучението по солфеж се провежда в органична връзка с останалите музикално-теоретични дисциплини, изпълнявайки обединяваща роля в развитието на бъдещия музикант. В занятието по солфеж се изграждат слуховите представи за:

- усета за многогласие, необходим за обучението по хармония, по полифония;
- градивните структурни единици (мотив, фраза, полуизречение, период), които се поясняват в обучението по музикален анализ;

- характерните изразни средства в различните стилове и жанрове в музиката, тъй като обучението се опира на широк кръг образци от музикално-художествена литература за всички исторически епохи.

Освен за „веществени“ елементи, заниманията по солфеж допринасят за развитие на музикалната емоционалност и за формиране на музикално-изпълнителски солови и ансамблови навици. Съчетаването на всичко това в конкретни методически задачи съдейства за култивиране и осмисляне на цялостния музикално-слухов опит на обучаваните, за резултатното му използване и разнообразна употреба в музикалната практика. Съдържанието на заниманията по солфеж включва три *основни дейности* – *солфежиране, музикално-слухов анализ и музикална диктовка*. Тези дейности са страни на процеса, свързан с осъзнаването на тоновете от мелодията по височина и трайност.

Солфежирането предхожда музикално-слуховия анализ и музикалната диктовка не само в исторически план, а и като „ред“ на дейностите, тъй като за аналитичната дейност са необходими музикално-слухови представи, а те се изграждат и натрупват посредством солфежиране. От една страна солфежирането служи на професионалния музикант за декодиране едновременно както на височината, така и на трайността на тона, от друга подпомага хоровото дело и масовото музициране.

Музикално-слуховият анализ се изразява в пълно осъзнаване на отделните елементи от звуковата материя и възможността те да се диференцират и отразяват (устно, чрез гласово или инструментално възпроизвеждане, чрез записване). Музикално-слуховият анализ и музикалната диктовка са взаимосвързани и в най-завършения си вид слуховият анализ „се обективизира“ в музикална диктовка.

Музикалната диктовка е аналитико-синтетичен процес, при който се извършва анализ и синтез на елементите на музикалната изразност. Психофизиологична основа на музикалната диктовка са музикално-слуховите възприятия, представи и понятия, говорно-двигателният анализ, зрителните възприятия, пръстовата моторно-двигателна памет и мисловно-двигателният механизъм, свързан със записването на нотния текст. За усвояването на мисловно-двигателната техника за записване на музикална диктовка е необходима системна и последователна работа.

В часа по солфеж се провеждат многообразни познавателни дейности, които имат изходна връзка с почти всички музикални дисциплини – полифония, музикален анализ, хармония, народна музика, дирижиране, както и с изучаването на музикални инструменти или пеене. Тези дейности развиват аналитичните способности за осъзнато възприемане, слушане и емоционално изпълнение на музикални произведения от различни епохи, съпроводени са от емоционални елементи и естетическа оценка на музиката, а също така и от редица задачи, развиващи творческите умения на учащите се.

Учебният процес по солфеж се изгражда на основата на европейското схващане за музикален език, изразност и стил, на основата на органическа връзка между националното наследство и традицията в професионалната музика.

***През втората година обучението в специалността ИИПД се провежда на основата на примери от джаз и поп музиката. Целта е студентите да усвоят специфичните за тези стилове музикални интонации, звукореди, интервали, акорди и други музикални елементи. В часовете се отделя специално внимание на задачи, свързани с развитието на импровизационните и творчески умения на учащите се.

ПРОГРАМА НА КОНТРОЛНИТЕ ПРОВЕРКИ

През курса на обучение се провеждат две контролни проверки, включващи писмен и устен етап. В резултат от тези контролни проверки в края на IV семестър, а за изучаващите дисциплината един семестър – III семестър, се оформя крайната оценка по дисциплината.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценката по дисциплината СОЛФЕЖ II се формира като средно аритметична от писмени и устни проверки върху теоретични и практически знания.

Писмените проверки включват едногласни, двугласни и тригласни полифонични музикални диктовки. Музикалните диктовки се оценяват отделно, след което се формира средна аритметична оценка на писмената проверка. За всяка грешка – във височина или трайност на тон се отнемат 0,25 от оценката. Не се допускат до устна контролна проверка студенти получили слаба оценка от писмения етап.

Устните проверки се провеждат чрез солфежиране на предварително зададен и подготвен от студентите материал – едногласни солфежи с транспониране, двугласни солфежи за свиропееене, както и канони за многогласно солфежиране. Втората устна проверка включва и солфежиране от пръв поглед. Оценката от устната контролна проверка се формира от показаното от студента – чистота на интониране, ритмична прецизност, достигнато ниво на усет за многогласие, художествено изпълнение. За всяка интонационна и ритмична неточност се отнемат 0,25 от оценката.

Таблица за оформяне на оценки от устни и писмени проверки по дисциплината СОЛФЕЖ II

13 грешки	2.00
12 грешки	3.00
11 грешки	3.25
10 грешки	3.50
9 грешки	3.75
8 грешки	4.00
7 грешки	4.25
6 грешки	4.50
5 грешки	4.75
4 грешки	5.00
3 грешки	5.25
2 грешки	5.50
1 грешки	5.75
0 грешки	6.00